

«L'historiador és un producte de la societat del seu temps i ha nascut per servir aquesta comunitat com qualsevol altre científic (...). No és un home que contempli la societat estant-ne al marge. No pot evadir-se dels problemes i preocupacions de la societat en que viu. Si ho fes, a part de les responsabilitats com a ciutadà (...) podria ser, tal volta, un erudit, però mai un historiador. La crítica de l'historiador tindrà oneroses servituds. Enderrocarà ídols, remourà aigües tranquil·les, suscitarà problemes on semblava que no n'hi havia –i allò que és pitjor: no sabrà, ni li pertoca, resoldre'ls–; s'endurà tal volta la censura d'amics i correligionaris... Però en aquestes mateixes servituds rau la seva grandesa».

Santiago Sobrequés i Vidal, 1970

Organitzen:

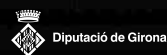
Ajuntament de Girona

Amb el suport de:

Fundació "la Caixa"

EXPOSICIÓ

SANTIAGO SOBREQUÉS I VIDAL

UN COMPROMÍS AMB GIRONA

1911 - 2011

DEL 15 D'ABRIL AL 25 DE SETEMBRE

El naixement d'una vocació (1911-1933)

Santiago Sobrequés i Vidal va néixer a Girona el 1911. Fill dels professors Tomàs Sobrequés i Dolors Vidal, va estudiar batxillerat a l'Institut General Tècnic, a on coincidiria amb Jaume Vicens i Vives, Guillem Díaz-Plaja i Eduard Valentí i Fiol. El 1927 va marxar a Barcelona per estudiar les carreres de Filosofia i Lletres i Dret. Un cop llicenciat (1933), va començar una fructífera carrera com a historiador i pedagog.

De les aules al front de guerra (1933-1939)

La tardor de 1933 Sobrequés s'incorporà com a professor de Geografia i Història a l'Institut d'ensenyament secundari de Terrassa, a on exercí fins la seva mobilització a l'exèrcit republicà, el juliol de 1937. La caiguda de Catalunya el febrer del 1939 va portar la seva unitat a França, d'on es repatrià tot seguit. Internat al camp de concentració de Santander i obligat a servir a l'exèrcit franquista, va aconseguir tornar a Girona el juny del 1939.

Depuració i represa (1939-1942)

Després de la Guerra Civil, Sobrequés, com tants altres mestres de la República, va ser objecte d'un expedient de depuració per part de les autoritats franquistes. Va perdre la càtedra i va ser enviat com a professor interí a Màlaga i després a Figueres. La tardor del 1941 va aprovar les oposicions a catedràtic i fou destinat a La Seu d'Urgell, però aviat tornà a Figueres. A la fi, l'octubre de 1942 va tancar aquest períple itinerant en guanyar el concurs de trasllat a l'Institut de Girona.

L'Institut de Girona, trenta anys de mestratge (1942-1970)

Sobrequés va ser professor de tres generacions de joves gironins, trenta anys de mestratge que deixarien

un record inesborrable. L'historiador va dedicar la seva vida professional a l'Institut de Girona, del qual fou director entre el 1960 i el 1969. Aquest darrer any es va crear el Col·legi Universitari de Girona, a on seria professor d'Història Medieval d'Espanya. Al llarg de gairebé tres dècades, Sobrequés va escriure nombrosos manuals de text per a l'Editorial Teide, amb els quals es formarien milers d'estudiants arreu de l'Estat.

Una obra científica de primera magnitud

Especialista en història política i social de Catalunya a la baixa edat mitjana, Sobrequés va ser un dels medievalistes més reputats de la seva generació. Entre les seves obres destaquen Els barons de Catalunya (1957), Els grans comtes de Barcelona (1961) i La guerra civil catalana (1973). Després de la seva mort encara es publicarien algunes compilacions i obres inèdites com Societat i estructura política a la Girona medieval (1975), Joan Margarit i Pau. La trágica fi de l'Edat Mitjana a Catalunya (2003) i Catalunya al segle XV (2011).

Història d'una amistat

Santiago Sobrequés i Jaume Vicens i Vives, nascuts ambdós a Girona, varen mantenir al llarg de la seva vida una sòlida relació d'amistat, forjada en els darrers anys de la seva infantesa. Sobrequés va tenir un lloc de primer ordre en tots els grans projectes editorials i científics impulsats per Vicens i Vives des de l'Editorial Teide i la Universitat de Barcelona. La trajectòria

d'ambdós, i d'una manera decisiva en el cas de Sobrequés, no s'entendria sense tenir present aquesta història d'amistat.

La família

La família va significar per Sobrequés també un estímul per emprendre tasques professionals que li permetessin de sostenir-la. Casat amb la palamosina Flor Callicó i Roldós, va tenir sis fills, nascuts els primers en els anys de la postguerra. L'historiador va saber compaginar, no sense esforç, una dedicació intensa a les activitats docents, un treball titànic de recerca del passat català i gironí, i la responsabilitat com a pare d'una família nombrosa.

Un compromís amb Girona

El compromís de Sobrequés amb Girona va ser absolut. Es va implicar a fons en la societat de la Girona de postguerra, per tal de promoure'n la recuperació. Va ser un dels impulsors de l'Institut d'Estudis Gironins i del Cercle Artístic; va col·laborar assíduament en publicacions periodístiques i va impartir nombroses conferències arreu de les comarques gironines. Els anys seixanta va ser president de l'associació esportiva GEIEG i va participar en la creació d'iniciatives culturals catalanistes com la llibreria Les Voltes, el premi Prudenci Bertrana, la revista Presència i la delegació gironina d'Òmnium Cultural. Per Sobrequés, ser ciutadà, era un deure i un dret.

Visions sobre un llegat

Santiago Sobrequés i Vidal va morir el 30 d'agost de 1973, en plena maduresa científica i sense poder viure l'arribada d'aquella democràcia que tant havia desitjat. El seu inesperat traspàs va provocar un gran impacte a la ciutat de Girona i els cercles intel·lectuals del país. La ciutat perdia un dels seus fills predilectes i Catalunya una de les figures senyeres del medievalisme, però el llegat de Sobrequés, com a historiador, mestre i ciutadà compromès encara continua viu.

SANTIAGO SOBREQUÉS I VIDAL

UN COMPROMÍS AMB GIRONA 1911 -2011